



Den Haag

Jaarverslag 2018

Haags Gemeentearchief

Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg | Nederlands Muziek Instituut



Foto: Gevel Haags Gemeentearchief aan de Kalverstraat met banieren, 2018. Foto door Nicolette Faber-Wittenberg

Publieksversie

Inhoud

Inleiding	3	Archieven en collecties	15
Publiek	4	Algemene verordening gegevensbescherming	15
Websites	4	Archieven Haag Gemeentearchief	15
<i>Website Nederlands Muziek Instituut</i>	4	<i>Acquisitie</i>	15
Nieuwsbrief	4	<i>Aanvullingen op archieven</i>	15
Studiezaal	5	<i>Toegankelijk maken van archieven</i>	16
<i>Wijziging in de openingstijden</i>	6	Archieven van het NMI	17
<i>Inrichting studiezaal</i>	6	<i>Nieuwe archieven en collecties</i>	17
<i>Apparatuur</i>	6	<i>Aanvullingen op archieven en collecties</i>	17
<i>Kwaliteit dienstverlening</i>	7	Archieven van GALV	17
Regeling Joods Moreel rechtsherstel	7	<i>Charters</i>	17
Digitaliseren op verzoek	7	Bibliotheek HGA	18
Schoolontvangsten	8	<i>Aanwinsten Bibliotheek HGA</i>	18
<i>Cultuurmenu</i>	8	<i>DIE HAGE PRIJS</i>	18
<i>Cultuurschakel</i>	8	Bibliotheek NMI	19
Rondleidingen en ontvangsten	8	Beeld & Geluid	19
Historische Informatiepunten	8	<i>Waarderingsmanagement archieven</i>	
Dag van de Haagse Geschiedenis	9	<i>en collecties</i>	19
Uit Festival Den Haag	9	<i>Collectieplan</i>	19
Tentoonstellingen	9	Affiches	19
<i>In De Galerij</i>	10	Overige verzamelingen	19
<i>In de lichtpanelen in het Atrium</i>	10	Foto's en fotoalbums	20
<i>In de HIP's</i>	11	Muziek	20
<i>Overige tentoonstellingen</i>	11	Film & video	20
Lezingen	12	Prenten & tekeningen en plattegronden	21
<i>HGA-lezingen in een van de HIP's</i>	12	Bruiklenen uit archieven en collecties	21
<i>Lunchlezingen in samenwerking met</i>		AVG	21
<i>ProBiblio en Erfgoedhuis Zuid Holland</i>	12	Behoud	22
<i>Overige lezingen en presentaties</i>	12	Nawoord	22
Cursussen in samenwerking met Die Haghe	13		
Publicaties	13		
<i>Terugblik in Den Haag Centraal</i>	13		
<i>Terugblik V</i>	13		
<i>Posthoorn</i>	13		
<i>Sociale media</i>	13		
<i>Advisering Stolpersteine</i>	13		
Advisering straatnamen	13		
Filmopnamen en (radio-)interviews	13		
Concerten NMI	14		
Andere activiteiten	14		

Inleiding

Dit jaar is een grote stap gezet in het meer zichtbaar maken van het Haags Gemeentearchief (HGA) en het verder professionaliseren van het HGA en zijn medewerkers.

De studiezaal onderging een facelift, ging op maandag dicht, maar bleef op de overige weekdays een uurtje langer open voor de bezoekers. De studiezaal is niet alleen zichtbaarder geworden aan de Kalvermarktzijde, maar heeft ook een publieksvriendelijkere uitstraling gekregen, waardoor de drempel voor een bezoek aan de studiezaal is verlaagd. In 2018 werd hard gewerkt aan de bouw van de nieuwe eigen website en aan een nieuwe Beeldbank, die hierin geïntegreerd wordt. De website wordt in 2019 gepresenteerd. Natuurlijk ontbraken dit jaar ook de Dag van de Haagse Geschiedenis, de cultuurmenulessen en de lezingenseries niet. Vele schrijvers, journalisten, publicisten, tentoonstellingsmakers en bezoekers. wisten het HGA te vinden.



Studiezaal nieuwe look, 2018

Publiek

Websites

Zoals in de inleiding al werd vermeld, werd in 2018 begonnen met de bouw van een nieuwe aparte website voor het HGA. De pagina's van het HGA maakten nog deel uit van de website van de gehele gemeente, DenHaag.nl. Het HGA wil echter in zetten op een grotere herkenbaarheid en vindbaarheid. Een eigen plek op het internet is daarin een belangrijke stap. In de veelheid van algemene en specifieke gemeentelijke informatie komt de informatie van het archief dan beter tot zijn recht.

Met deze eigen nieuwe site wil het HGA bewoners in staat stellen om hun verhaal, of zij hier nu geboren of nieuw zijn, te verbinden met de stad waarin zij wonen. De nieuwe website wordt zo opgezet dat de informatie makkelijk toegankelijk en leesbaar is. Ook komt er de mogelijkheid om makkelijker leuke informatie over de historie van de stad aan te bieden, en om thema's vanuit de migratie-geschiedenis te belichten. Daarnaast worden bestaande collectiesystemen zoveel mogelijk gekoppeld en geïntegreerd. De integratie van nu nog externe websites zal in 2019 doorgaan. Er wordt bovendien voorzien in een nieuwe zoekmachine die de website en de verschillende collecties doorzoekt. Verschillende uitgebreidere achtergrondartikelen geven nieuwe bezoekers informatie over hoe zij archieven en andere gegevens kunnen vinden en raadplegen. De website krijgt de kleur blauw uit de gemeentelijke huisstijl. Om eenheid en herkenbaarheid te brengen zal deze kleur leidend worden voor alle HGA on- en offline communicatie. Als eigen accent wordt ook een historische plattegrond in de lay-out verwerkt. De planning is dat in het eerste kwartaal van 2019 de nieuwe website van het Haags Gemeentearchief beschikbaar komt.

Top 5 van de meest bezochte websites :

1. Haagsebeeldbank.nl (229.385)
2. Haagsetijden.nl (141.311)
3. Haagsescholen.nl (98.860)
4. Denhaag/gemeentearchief.nl (96.917)
5. Haagseherinneringen.nl (71.077)

Website Nederlands Muziek Instituut

In april 2018 is de vernieuwde website van het Nederlands Muziek Instituut (NMI) online gegaan. De statistieken wijzen uit dat de website in 2018 ruim 36.000 unieke bezoekers heeft aangetrokken, die gezamenlijk ruim 61.000 pagina's hebben bezocht. De content van de oude website kon helaas niet volledig worden overgezet naar het nieuwe content management systeem. Het volledige herstel is complexer dan gedacht en zal nog enige tijd in beslag nemen.

Nieuwsbrief

Dit jaar is getracht de nieuwsbrief van het HGA in ere te herstellen. Er werd besloten om alleen voor externen, die zichzelf aanmelden een nieuwsbrief te gaan ontwikkelen.

De studiezaal

mocht zich in 2018 op 3889 bezoekers verheugen, die voor de archieven en bibliotheekcollecties van de gemeenten Den Haag en Leidschendam-Voorburg kwamen. In 2017 waren dit 4.427 en in 2016 waren dit 3.500 bezoekers. Nog eens 288 bezoekers kwamen in 2018 speciaal voor de bibliotheek van het Nederlands Muziek Instituut. In 2017 waren dit 395 bezoekers en in 2016 waren dit er ca. 495. Er werden in 2018 ca. 7.800 aanvragen voor het inzien van archiefstukken en bibliotheek-publicaties verwerkt. In 2017 waren dit er ca. 5.000 en in 2016 waren dit er ca. 8.500. Er zijn 577 brieven/mails met vragen beantwoord, ten opzichte van 622 in 2017 en 506 in 2016.¹ Het gemeentearchief Leidschendam-Voorburg nam dit jaar 119 brieven/mails in behandeling.

¹ deze cijfers geven een indicatie, maar zeggen niets over de tijd die aan de bezoeker is besteed of de moeilijkheidsgraad van de vragen (aan de balie en schriftelijk).

De studiezaal

In 2018 was er een sterke toename te zien in het vragen naar ontbrekende scans uit de Digitale Stamboom Den Haag. Voor de oudste veilingcatalogi van Van Stockum is veel belangstelling. De overige vragen en onderwerpen zijn zeer divers. Zo werd er gevraagd naar aangespoelde walvissen in Scheveningen in de 17e eeuw, wat er met afval voor 1900 gebeurde, wat de locatie van de Haagse Rechtbank in 1972 was en wie zich in 1998 verkiesbaar hadden gesteld voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Er werden ook een aantal bijzondere onderzoeksprojecten op de studiezaal uitgevoerd. Zo verscheen het boek van Jessica Voeten en Angela Dekker: 'Moed en Overmoed' over Mata Hari. Hiervoor doken de auteurs de archieven van het HGA in.

Een Chinees-Britse onderzoekster kwam langs om nog meer te weten te komen over de tijd die Van Gogh in Den Haag doorbracht. Zij wil hierover een boek schrijven.

Medewerking werd verleend aan een rondleiding en videoblog door de collectie voor Vocaal ensemble Frommermann dat in Magazijn Hollandia op virtueuze wijze honderd jaar aan Nederlandse liederen bezong, van Louis Davids tot Marco Borsato.

Jean-Marc van Tol (bekend van Fokke en Sukke) heeft een boek geschreven over de corrupte griffier van de Staten-Generaal, Cornelis Musch (1593-1650). Daarvoor zocht hij ook in onze collectie. Het boek verscheen in mei 2018.



Gevel Haags Gemeentearchief aan de Kalvermarkt, 2018

Wijziging in de openingstijden

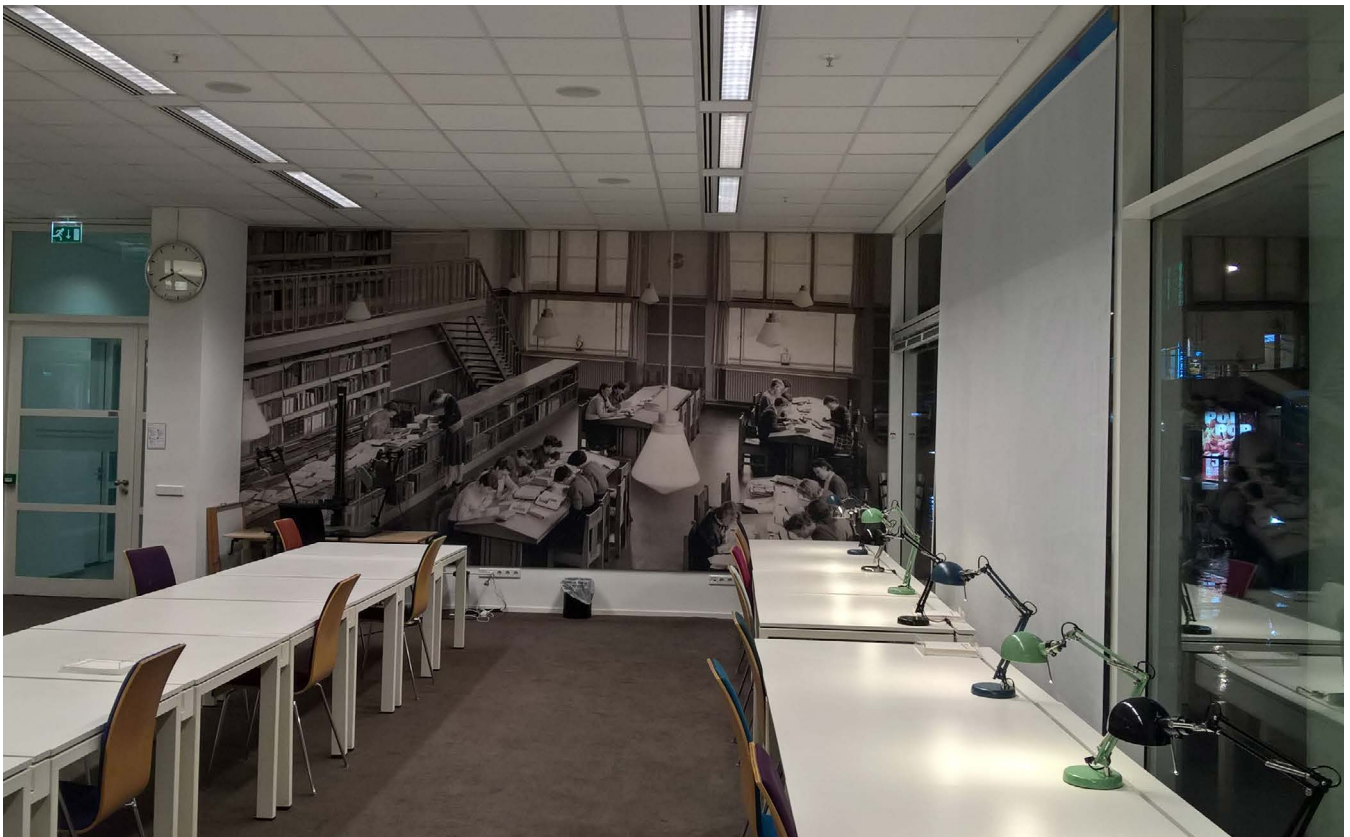
Sinds 1 januari 2018 is de studiezaal op maandagen gesloten. Hierdoor kan voor bijeenkomsten en cultuurmenu-lessen op deze dag gebruik worden gemaakt van de studiezaal. Vanaf 1 augustus 2018 is de studiezaal per dag een uur langer opengesteld voor bezoekers. Zij kunnen nu tot 17.00 uur blijven.

Inrichting studiezaal

De bewegwijzering naar onze studiezaal is verbeterd. Ter verbetering van de herkenbaarheid en vindbaarheid van de studiezaal zijn kleurige banieren, met tekst en foto, voor de ramen aan de Kalvermarktzijde aangebracht. Niet alleen het HGA wordt hierbij gepromoot, maar ook het Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg (GALV) en het Nederlands Muziek Instituut (NMI). Ook is inrichting van de studiezaal in de loop van 2018 veranderd. Er is meer ruimte gecreëerd door vloerruimte vrij te maken. Bezoekers zitten nu met hun gezicht naar de ramen, maar kunnen er ook voor kiezen om in het midden van de ruimte te gaan zitten. Het merendeel van de tafels beschikt nu over een eigen lamp. Eind 2018 was het merendeel van de plannen uitgevoerd.

Apparatuur

Het verzoek van een bezoeker om het verstelbare statief ook in hoogte te kunnen verstellen is ingewilligd en hiervoor is een hoog/laag tafel geplaatst. Eén van de reader-printers voor rolfilms heeft plaats gemaakt voor vrije tafelruimte. Ook het aantal readers voor microfiches werd verminderd. Er kwam een pc voor bezoekers aan één van de statafels terug. Vanwege het streven op alle bezoekers-pc's archiefstukken te kunnen aanvragen, is deze pc als pilot ingezet. In de tweede helft van 2018 werd een pinautomaat in gebruik genomen, zodat met een speciale smartphone, bezoekers betalingen voortaan ook kunnen pinnen.



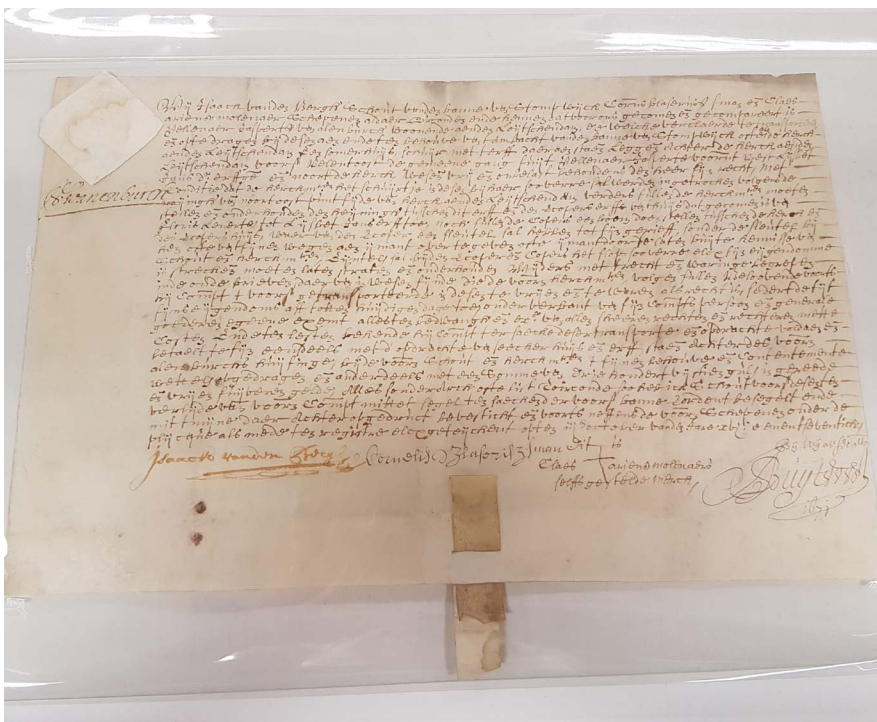
Studiezaal, nieuwe look, 2018

Kwaliteit dienstverlening

Eind 2017 is deelgenomen aan de Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven. Bezoekers en gebruikers van de dienstverlening van HGA werd gevraagd een online enquête in te vullen. Het deelrapport is in 2018 ontvangen; het algehele cijfer is een 7,2. Bezoekers gaven aan vooral veel behoefte aan meer gegevens online te hebben. Daarnaast werd aandacht gevraagd voor betere apparatuur, langere openingstijden en lagere kosten. Verbetering van de dienstverlening werd vervolgens een centraal thema in een aantal samenhangende HGA bijeenkomsten.

Regeling Joods moreel rechtsherstel

De gemeente heeft na de Tweede Wereldoorlog naheffingen opgelegd aan particuliere Joodse woningeigenaren. Zij of hun nabestaanden moesten alsnog erfpacht en straatbelasting over die jaren betalen. Dit terwijl hun eigendom in beheer was genomen door de Duitse bezetter en zij zelf afwezig waren door deportatie of onderduiking. Het Haagse gemeentebestuur heeft zich na de oorlog vooral gericht op de wederopbouw en een gezond financieel beleid. Er was toen weinig begrip voor het leed en de verschrikkingen die de Joodse bevolking heeft doorgemaakt. Dit wilde de gemeente rechtzetten en daarom is besloten tot de regeling Joods Moreel rechtsherstel. Joods eigenaren of hun nabestaanden, die erfpacht en straat-belasting over de periode 1942-1945 hebben betaald, kunnen hier aanspraak op maken. Het bedrag in guldens van destijds werd verrekend naar de huidige waarde. De gemeente had hiervoor een bedrag van € 2,6 miljoen uitgetrokken. De gemeentearchivaris had zitting in de adviescommissie die de aanvragen beoordeelde. De regeling liep op 1 januari 2019 af.



Charter uit het archief van de gemeente Leidschendam (5270-01)

Digitaliseren op verzoek

532.350 scans

Digitaliseren op verzoek

In 2018 kwamen 1.624 “Digitaliseren op Verzoek” aanvragen binnen. Hiervoor werden 532.350 scans gemaakt. Ter vergelijking: in 2013 waren dit 603 aanvragen, in 2014 al 741 aanvragen en in 2015 steeg het aantal naar 1.066. Hierna stagneerde het aantal. In 2016 kwamen er 1.058 aanvragen binnen en in 2017 ongeveer hetzelfde aantal, 1.061. In totaal zijn er nu bijna twee miljoen scans (1.863.459) gemaakt.

Schoolontvangsten

Cultuurmenu

Ook in 2018 vond het Cultuurmenu plaats. Als onderdeel van het Cultuurmenu krijgen groepen zes van het basis-onderwijs lessen over “wat is een archief en hoe werkt het”.

In totaal werden 60 lessen gegeven en hieraan namen 1.384 leerlingen en 122 begeleiders deel. Daarnaast vonden er nog extra een cultuurmenu-les voor het voortgezet onderwijs plaats. Hier namen 56 leerlingen aan deel. Ook ontving het HGA 15 leerlingen van groep 8 van de Insp. W.P. Blokpoelschool (speciaal onderwijs) voor een cultuurmenu-les.

Cultuurschakel

Zevenentwintig cultuurschakellessen voor het Voortgezet Onderwijs vonden in 2018 plaats. In totaal namen hier 636 leerlingen en 63 begeleiders aan deel. Daarnaast ontving het HGA in mei en december nog 16 leerlingen van het Veurs Lyeum.



HIP kinderworkshop ‘maskeer je masker’

Rondleidingen en ontvangsten

Tijdens de Dag van de Haagse Geschiedenis worden er groepen rondgeleid door onze depots. Dat is vaste prik, maar ook op andere momenten ontvingen we diverse groepen en personen, zoals een rondleiding per bus door Joods Den Haag voor de ‘kinderen van Ru Paré’ door een medewerker van het HGA. Dit naar aanleiding van de een tentoonstelling over Ru Paré bij het Museon, en rondleidingen van de burgemeester, de gemeentesecretaris, een aantal wethouders, raadscommissies en (oud)gemeentecollega’s.

Historische Informatiepunten (HIP's)

Op 30 januari 2018 werd de HIP Laakkwartier, door Joris Wijsmuller geopend. Dit is voorlopig de laatste HIP die geopend is. In totaal zijn er nu negen HIP's in de stad.

Elke maand vonden er diverse kinderactiviteiten en activiteiten voor volwassenen in alle HIP's plaats. Deze verzorgt het HGA samen met de andere erfgoedpartners: afdeling Monumentenzorg en Welstand, Archeologie en Natuur- en Milieueducatie en het Haags Historisch Museum. Vanuit het HGA werden onder meer cursussen Paleografie (oud schriftlezen), hulp bij stamboomonderzoek en ‘online zoeken naar je eigen geschiedenis’ in de HIP's verzorgd. In het kader van ‘Scheveningen, Badplaats aan Zee’ begeleidde een medewerker van het HGA vanuit de HIP's 17 excursies ‘Iedereen naar Zee’ vanuit de HIP's via Muzee naar de Pier en terug met een historische bus van het Haags Openbaar Vervoer Museum. Ook werden bezoekers van HIP Schilderswijk voor een rondleiding ontvangen in Museum De Gevangenpoort. En bij HIP Bezuidenhout werden lezingen over een verzetsstrijder uit het Bezuidenhout gegeven. HIP Segbroek organiseerde een excursie naar het Haags Historisch Museum, waar de tentoonstelling ‘De wereld achter een poppenhuis’ werd bezocht. Ook vonden er kinder-activiteiten plaats zoals de HIP kinderworkshop ‘maskeer je masker’ bij de tentoonstelling Variété aan Zee in HIP Laakkwartier.

Dag van de Haagse Geschiedenis

De dag van de Haagse Geschiedenis vond dit jaar op 14 april 2018 plaats. Deze veertiende editie stond in het teken van het thema 'Rare Vogels/Odd Ducks'. Duizenden bezoekers wisten de dag op het Plein te vinden. De dag mocht zich in ca. 10.000 bezoekers verheugen. De Hofvijver werd een zwanen-meer met waterfietsen in de vorm van zwanen. Circa 40 professionele erfgoedinstellingen en vrijwillige historische verenigingen presenteerden zich met fietstochten, stadswandelingen, boottochten, rondleidingen, lezingen etc.

UIT Festival Den Haag

Het Haags Uit Festival vond dit jaar op 2 september 2018 plaats. Het is de jaarlijkse kick-off van het Haagse culturele seizoen. Deze zondag was het HGA met een kraam vertegenwoordigd op het Lange Voorhout, dat traditiegetrouw het hart van het UIT Festival vormt met de cultuurmarkt, diverse buitenpodia, straattheater en lekker eten. Culturele instellingen rondom het Voorhout en het Spuiplein openden hun deuren en boden een inspirerend programma waarbij vooruitgeblikt werd op het komende culturele seizoen.

Tentoonstellingen

Het HGA organiseert binnen en buiten de muren van het Stadhuis tentoonstellingen om de eigen collectie te laten zien, en - vaak onvermoede - aspecten van de Haagse geschiedenis over het voetlicht te brengen.

Op 5 juli 2018 werd de Billboardtentoonstelling 'Historie aan Zee | foto's uit het Haags Gemeentearchief' geopend. Deze tentoonstelling in de stad werd in het kader van 'Feest aan Zee', Scheveningen 200 jaar badplaats georganiseerd.

De Affiche Galerij is in 2018 omgedoopt tot De Galerij. Waar voorheen de tentoonstellingen in De Galerij het karakter hadden van grafisch ontwerp heeft het Haags Gemeentearchief dit jaar besloten om een nieuwe richting in te slaan. In de toekomst zullen de bezoekers van de tentoonstellingen meer Haags, meer erfgoed, en meer eigen collectie te zien krijgen. De al geplande tentoonstellingen worden uiteraard gerealiseerd, maar daarna zullen de nieuwe tentoonstellingen vanuit het nieuwe uitgangspunt worden samengesteld.

Dag van de Haagse Geschiedenis



10.000 bezoekers



Willemstraat, opening Billboardecollection "Historie aan Zee | foto's uit het Haags Gemeentearchief

In De Galerij:

27 november 2017 – 19 januari 2018:

Onderweg – tentoonstelling van verkeersaffiches uit de collectie van het HGA.

20 januari – 6 maart 2018:

'Underground Images' affiches van de School of Visual Arts New York.

12 maart – 18 juni 2018:

'Weatherness', kunstproject van Balta (Anne-Marie Durand)

21 juni – 18 september 2018:

Studentenproject 'Reclaim the streets'. In samenwerking met de 3sec.gallery in Breda en 4 kunstacademies in Nederland.

19 september – 27 november 2018:

'Zon zee strand en meer...'. Tentoonstelling over Scheveningen in het kader van het themajaar "Feest aan Zee",

29 november 2018 – 24 februari 2019:

'Den Haag, de Creatieve Stad'. Tentoonstelling in samenwerking met de Grafische Werkplaats. 30 Haagse kunstenaars geven hun visie op de creatieve stad.

In de lichtpanelen in het Atrium:

20 november 2017 – 12 februari 2018:

Sèks? Nâh en! tentoonstelling georganiseerd in samenwerking met het Centrum Seksuele Gezondheid.

13 februari 2018 – 25 maart 2018

West-Indische (Javaanse) migratiegeschiedenis bij archiefoverdracht Stichting Comité Herdenking Javaanse Immigratie).

26 maart 2018 – 13 mei 2018:

Vredespaleis, tempel voor de Vrede in Den Haag (ism Monumentenzorg).

14 mei – 30 juni 2018:

Indische klassieke muziek in Den Haag.

Tentoonstelling van het Nederlands Muziek Instituut.

2 juli 2018 – 3 september 2018 :

Van zeebaden naar zonnebaden, 'Feest aan Zee'.

3 september 2018 – 19 november 2018:

Schoolgebouwen in Den Haag (ism Monumentenzorg).

20 november 2018 – 21 januari 2019:

Het gouden randje langs de Vliet, over buitenplaatsen in Leidschendam-Voorburg.

Tentoonstellingen in de HIP's

Ook in de HIP's werden door het HGA (reizende) tentoonstellingen georganiseerd.

De tentoonstelling 'Variété aan zee' was achtereenvolgens te zien in:

30 april – 29 juni 2018:	Mega Hip Centrum
3 – 23 juli 2018:	HIP Laak
23 juli – 13 augustus 2018:	HIP Loosduinen
13 augustus – 3 september 2018:	HIP Segbroek
3 – 24 september 2018:	HIP Escamp
24 september – 5 oktober 2018:	HIP Haagse Hout
15 oktober – 5 november 2018:	HIP Schilderswijk
5 – 26 november 2018:	HIP Ypenburg
26 november – 17 december 2018:	HIP Scheveningen

Overige tentoonstellingen

30 juni – 11 november 2018.

In de tentoonstelling 'Groeten uit Scheveningen' in het Haags Historisch Museum werd een hele wand ingericht met aquarellen uit onze collectie van J.A. de Jonge .

Van 1 september – 1 november 2018 vond de tentoonstelling 'Het is hier fantáástisch!' gepresenteerd in de Mega HIP in de BDH. Een kleine expositie van historische ansichtkaarten uit Scheveningen in het kader van de festiviteiten rond 'Scheveningen 200 jaar badplaats'.

23 augustus 2018:

Tentoonstelling 500 jaar boekdrukkunst in Den Haag.

In samenwerking met Meermannno, locatie: de ruimte boven de kavelwinkel.

Tentoonstelling bij de kinderworkshop Maskers maken (HIP): 'Hooggeëerd publiek'. Reizende badkoetstentoonstelling bij de kinderworkshop (diverse HIP's): 'Souvenir plezier'

Tentoonstelling met prentenbriefkaarten (Mega HIP):

'Het is hier fantáááástisch'.

De tentoonstelling 'Scheveningen, 200 jaar Badplaats aan zee' was te zien in:

2 – 23 juli 2018:	HIP Scheveningen
13 augustus – 3 september 2018:	HIP Schilderswijk
3 – 24 september 2018:	HIP Haagse Hout
3 september – 26 oktober 2018:	Mega HIP Centrum
24 september – 5 oktober 2018:	HIP Escamp
5 – 26 november 2018:	HIP Loosduinen
26 november – 17 december 2018:	HIP Laakkwartier



Affiche uit de tentoonstelling: 'Zon zee strand en meer...' in De Galerij

Lezingen

Naast tentoonstellingen organiseert het HGA lezingen, presentaties, publicaties, cursussen en rondleidingen.

Een tour d'horizon van de activiteiten in 2018:

Donderdagsavondlezingen in de Centrale Bibliotheek, Studio B.

- 11 januari 2018.
Maurits van der Toorn; Alles reed naar Scheveningen, openbaar Vervoer in Den Haag.
- 8 februari 2018.
Peter Stokkel; Tunnel door het verleden. Archeologie rondom de Rotterdamse Baan.
- 8 maart 2018.
Saskia Kuus over de badcultuur op Scheveningen.
- 12 april 2018.
Raymond Schütz; Kille Mist. Het Nederlands notariaat en de erfenis van de oorlog.
- 3 mei 2018.
Caroline de Westenholz over de internationale Galerie Ortez.
- 14 juni 2018.
Constant Hijzen; Sporen van spionage in Den Haag.
- 11 oktober 2018.
Mata Hari in Den Haag door Jessica Voeten en Angela Dekker
- 15 november 2018.
Vrijmetselarij als wereldwijd sociaal netwerk sinds 1734 door Andrea Kroon.

HGA-lezingen in een van de HIP's

- 12 oktober 2018.
Benno Hillebrand; Haagse Meubelmakers*.
- 16 november 2018.
Colette Kramer/Kees van Leeuwen; Schuilen in Den Haag.

**deze lezing was nog georganiseerd naar aanleiding van de tentoonstelling over Haagse Meubelmakers, die in 2017 in de MegaHip te zien was. Hierbij werden meubels uit het Koninklijk Huis getoond, die door Koning Willem-Alexander persoonlijk ter beschikking waren gesteld.*

Lunchlezingen in samenwerking met ProBiblio en Erfgoedhuis Zuid Holland.

Centrale Bibliotheek, Historisch Informatiepunt, 4e verdieping

- 23 januari 2018.
Eten in het Buitenhuis.
- 27 februari 2018.
Over de dichter Huygens en Hofwijck.
- 27 maart 2018.
Muziek in aardse paradijzen.
- 24 april 2018.
Een landgoed tot in detail bekeken.
- 22 mei 2018.
Door dr. Renske van Ek over het gebruik van historische planten bij buitenplaatsen.
- 26 juni 2018.
Oriëntalisme in Huis ten Bosch.
- 23 oktober 2018.
Het ontstaan van de Vliet.
- 27 november 2018.
1765 – De Familie Mozart komt per trekschuit aan, lezing door Frits Zwart.

Overige lezingen en presentaties

- 4 februari 2018.
Lezing door Frits Zwart over Mendelssohn en Schumann in Den Haag in het kader van het Februarifestival in de Nieuwe Kerk, Centrale Bibliotheek.
- 12 april 2018.
Yom Hashoa. Lezing gegeven door Corien Glaudemans over de ' Geschiedenis van Joods Den Haag en Paviljoensgracht 27a', herdenkingsmiddag georganiseerd door het Joods Politienetwerk (locatie Buurthuis De Sprong, Paviljoensgracht 33).
- 14 april 2018.
Vreemde Luyden lezing over Joodse nieuwkomers in Den Haag door Corien Glaudemans voor de Stichting Joods Cultureel Erfgoed (in het kader van de Dag van de Haagse Geschiedenis).
- 18 april 2018.
Maranathakerk, lezing 'Joodse patiënten en Joodse onderduikers bij de psychiatrische klinieken in Den Haag' door Corien Glaudemans.
- 9 september 2018.
Mr. L.E. Visserhuis, lezing 'Geschiedenis van Joods Den Haag' door Corien Glaudemans.
- 26 oktober 2018.
Studiedag Chinoiserie in het gemeentemuseum.
Lezing Reinier Horjus 'De verlakte kamer uit huis Buitenrust te 's Gravenhage.
- 2 november 2018.
Bern, Hochschule der Künste, international Symposium Richard Wagner and his successors in the Austro German conducting tradition, lezing door Frits Zwart over Willem Mengelberg.
- 12 november 2018.
Bezoek door de Amerikaanse Manuscript Society, presentatie uit de collecties door Frits Zwart en Paula Quint.



Lunchlezing in de Centrale Bibliotheek, Studio B.

Cursussen in samenwerking met de geschiedkundige Vereniging Die Haghe

- Januari - maart 2018.
Cursus paleografie voor beginners door docent Ingrid Koolhoven.
- Januari – maart 2018.
Cursus paleografie voor gevorderden door docent Kees Stal.
- 31 maart 2018.
Diploma-uitreiking afgeronde cursussen paleografie door voorzitter van de Geschiedkundige Vereniging Die Haghe met rondleiding door de depots van het HGA.

Publicaties

Terugblik in Den Haag Centraal

Tot eind november 2018 werd nog iedere week door verschillende collega's bij het HGA een verhaal van circa 600 woorden met een historische foto aangeleverd aan de lokale weekkrant Den Haag Centraal voor de rubriek Terugblik.

Terugblik V

Op 23 november 2018 werd de publicatie Terugblik V gepresenteerd. Het eerste exemplaar werd aan wethouder Robert van Asten overhandigd tijdens een feestelijke bijeenkomst bij Van Kleef.

Posthoorn

Ook dit jaar leverde het HGA iedere week weer een Haags plaatje met een kort onderschrift bij de Posthoorn aan.

Sociale media

Het HGA was de afgelopen drie jaar al met veel succes actief op het twitteraccount @HGAladies. In maart 2018 werd deze omgezet naar een officieel HGA account. Er werden ook een Facebook- en Instragrampagina voor het HGA aangemaakt.

Advisering Stolpersteine

Dit jaar werd 25 maal een advies gegeven over de plaatsing van stolpersteine in Den Haag. Hierbij ging het om in totaal 60 stolpersteine. In 2018 zijn hiervan 22 stolpersteine geplaatst. De overigen krijgen in 2019 hun plek.

Advisering straatnamen

Het HGA adviseerde het college van B&W over de naamgeving van (nieuwe) straten, pleinen, fietspaden, wateren en bruggen. In 2018 zijn 19 nieuwe straatnamen vastgesteld en 27 onderschriften bij historische straatnamen in het centrum officieel vastgesteld. Vanuit het team dienstverlening werd onderzoek verricht ter ondersteuning van ambtelijke vragen rond deze straatnaamgeving.

Filmopnamen en (radio-)interviews

Het HGA werkte aan diverse radio- en tv-opnamen mee, zoals een radio-interview over het nieuwe monument van Parnassia aan de Nectarinestraat (KRO-NCRV), 'Als de bomen konden spreken', over de Joodse patiënten en Joodse onderduikers in de Haagse psychiatrische inrichtingen (RTV West), Scheveningse voorfilmpjes in Haagse bioscopen in het kader van Feest aan Zee, een documentaire over Maurits Kiek door Cheryl Halpern en TV opnamen voor het programma 'Volle zalen' met Bram van der Vlugt over zijn jeugd in Den Haag.



TV opnamen in het depot met Bram van der Vlugt en Ellen van der Weerden voor het programma 'Volle zalen', 2018

Concerten NMI

- 14 april 2018.
NMI – concert Nederlandse opera-muziek uit de 18e eeuw door Muziekschool Den Haag (in het kader van de Dag van de Haagse Geschiedenis).
- 13 mei 2017.
Nederlandse Operamuziek, Concert in theater Diligentia door Barbara Kozelj (mezzo-sopraan), Elise Caluwaerts (sopraan), Marcel Reijans (tenor), Hans de Vries (bariton), Rémy Baudet (viool), Martin Stadler (hobo), Saskia van der Wel (cello), Albert-Jan Roelofs (klavecimbel, muzikale leiding en bewerkingen), jong talent-ensemble o.l.v. Peter Le Feber.
- In het najaar van 2018 werden drie Concerten in samenwerking met de Haagse Kunstkring georganiseerd onder de titel 'Muziek uit de schaduw'.
- 23 september 2018.
Muziek rond componist Ab van Duuren door Pauline Oostenrijk(hobo), Peter Le Feber (althobo) en Daniel van der Hoeven (piano).
- 21 oktober 2018.
Muziek van componist en pianist Dick van der Ven door Pauline Oostenrijk (hobo) en Klaas Trapman (piano).
- 25 november 2018.
Liederen van Johannes Röntgen, Hendrik Andriessen, Edvard Grieg door Hanneke de Wit (sopraan) en Reinild Mees (piano).
- 11 november 2018.
Jazz-Concert van Ludwig van Zele in een versie voor twee piano's door Henk Mak van Dijk en Gustavo Corrales Romero.
- 23 november 2018.
Ter gelegenheid van de overdracht van het archief van Jacob Bijster (1902-1958) aan het Nederlands Muziek Instituut/ Haags Gemeentearchief werd op vrijdag 23 november – de sterfdatum van de componist - in Studio B van de Centrale Bibliotheek te Den Haag een bijeenkomst gehouden waarbij pianist Christo Lelie enkele pianowerken van de componist speelde.

Andere activiteiten

Voor de operavoorstelling: De ontmaskering van Peter de Grote, werd de Frans-Nederlandse collectie van het Théâtre Français de La Haye, bestaande uit libretti, partituren en orkest-materiaal, die zich in de collectie van het NMI bevinden, gebruikt. De voorstellingen liepen van 7 december 2018 tot maart 2019. De voorstellingen van BarokOpera Amsterdam begonnen in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag.

Medewerking door het NMI aan de muziekagenda 2018 door het leveren van teksten en foto's.

Medewerking aan het Jan Brandts Buys-Festival te Zutphen in museum Geelvinck vanaf 21 september 2018 door het beschikbaar stellen van reproducties van foto's en scan van partituren van Brandts Buys uit de collectie van het NMI.

Medewerking door het NMI aan de Rudolf Escher-dag op 1 december 2018 in 's Hertogenbosch door het beschikbaar stellen van foto's van partituren van Rudolf Escher.



Affiche Duinoord

Archieven & Collecties

Algemene Verordening Gegevensbescherming

In 2018 hebben we veel aanpassingen in onze archieven en collecties doorgevoerd vanwege de nieuwe privacywet de AVG (Algemene verordening gegevens-bescherming).

De primaire focus lag op de particuliere archieven. Van deze archieven was vast komen te staan dat hierin de kans op (bijzondere) persoonsgegevens van mensen die mogelijk nog leven, het grootst was. Waar nodig is een openbaarheidsbeperking toegevoegd, of aangepast. Voor de inzage van niet-openbaar archief is een nieuwe procedure gemaakt. Zodra ons collectiebeheerssysteem hierop is aangepast, kan deze geïmplementeerd worden. Niet-openbaar archief dat aan bepaalde voorwaarden voldoet, kan dan gemakkelijker alsnog ter inzage beschikbaar worden gesteld.



Foto uit het archief van The Night Bachelors Melody Club (detail)

Archieven Haags Gemeentearchief

Acquisitie

In 2018 werden er 24 archieven geacquireerd:

- 1496-01 Frans Mortelmans Stichting
- 1522-01 Javanen in de polder
- 1523-01 The Night Bachelors Melody Club
- 1524-01 Rukun Bidi Utama
- 1525-01 Bouwbedrijf Meijer
- 1526-01 Karel de Rooij
- 1528-01 H. Willibrord parochie
- 1532-01 Heilig Hart Parochie
- 1533-01 Toneelvereniging Visie
- 1534-01 Sonja van Proosdijk
- 1538-01 Drukkerij Lakerveld
- 1539-01 St. Behoud Zorgvlietkerk
- 1540-01 Badger
- 1541-01 Constructie bureau Coenen
- 1543-01 Stichting het Oude Koetshuis/Willem van Heckfonds
- 1544-01 Archief Limbach
- 5520-01 Stichting Hoekenburg
- 6190-01 St. Volksgebouw de Koepel (Voorburg)

Aanvullingen op archieven

- 0652-01 Die Haghe Sanghers
- 0808-01 School voor Volwassenen
- 0947-01 Haagsche Schoolvereniging
- 1118-01 Uitgeverij Voorhoeve
- 1499-01 Koorenhuis/ Stichting Volksmuziekschool

Toegankelijk maken van archieven.

Het afgelopen jaar heeft Team Archieven haar best gedaan om zo veel mogelijk archieven te inventariseren en de plaatsingslijsten op www.archieven.nl te zetten. In totaal is er 189,830 meter aan archief geïnventariseerd. Hieronder is een overzicht te zien van alle archieven die in 2018 door de medewerkers van team archieven toegankelijk werden gemaakt.

Naam archief	Beheers nummer	Omvang in m ³
Voetbalvereniging GDA Loosduinen	1515-01	5,500
Kinderdagverblijf Pinkeltje Voorburg	6175-01	0,625
Gemeentearchivaris H. Mensonides	1518-01	0,125
Kruisboogschietvereniging St Sebastiaan	1493-01	1,000
Herstellingsoorden	1249-01	0,125
Kuiperij Firma Knoester	1126-01	1,250
Denksport Centrum	0966-01	0,120
Groene Kruis Fonds	1519-01	0,250
Night Bachelors Melody Club	1523-01	0,625
Roeivereniging Rijnland	6171-01	1,000
Uitgeverij Voorhoeve	1118-01	4,625
Haagse voetbalvereniging DVJ	1234-01	0,375
Haagsche Vereeniging voor Christelijke Gezondheids- en Vacantiekolonies	0953-01	1,750
Sportvereniging Loosduinen	0866-01	0,500
Haagsche ijsclub, later het Haagsche ijsclubfonds	0391-01	0,625
Unie van Vrouwelijke Vrijwilligers	1516-01	0,875
Haags Dagorkest	1507-01	0,250
Opera-operettekoor Morgenstond	0903-01	0,250
Gymnastiekvereniging Oranje-Nassau	1517-01	0,125
Grafregisters begraafplaats Oud Eik en Duinen	0974-01	4,500
Pia Beck	1005-01	1,500
Roeivereniging Laak aanvulling	0045-01	0,500
Dolle Mina's aanvulling	1511-01	0,100
Maatschappij ter bevordering van de Verfraaiing van de Stadswijken	0644-01	0,100
Stichting De Poort	1108-01	0,250
Paul van Vliet	1104-01	12,000
Briljant !	1156-01	0,250
Haags Vietnam Committee	1529-01	0,125
Groninger Vereniging	0744-01	0,625
Sportschool Nakada	1103-01	1,250
Bevolkingsregistratie Voorburg	6009-01	33,000
Ver. Ex-dwargarbeiders Nederland, ZH Noord	1497-01	1,000
St. Egelopvang	1395-01	0,250
Pater Eusebius Kemp Stichting	1414-01	1,500
Domhoff, bestuurslid Verz. Maatschappijen	0283-01	0,250
Notarieel Archief II	0373-01	
tafeltennisvereniging SGW-CW	0955-01	0,125

Naam archief	Beheers nummer	Omvang in m ³
Zuidhollandse Bierbrouwerij	0920-01	3,375
familie Carré	0670-01	0,250
Raad van de Afslag Scheveningen	0854-01	0,125
Bad- en Zweminrichting De Regentes	0753-01	0,625
Burgemeester Havermans	1359-01	0,500
Rukun Budi Utama	1524-01	1,000
Theatergroep Stella	1452-01	0,875
Meubelmaker Pierre Schreiner	1075-01	0,125
Residentieorkest	0761-02	12,000
Haagsche Hopje	1080-01	0,125
Zeevaartschool	1133-01	0,625
Rotaryclub 's-Gravenhage	1532-01	1,500
Stichting tot instandhouding Zeebad Scheveningen	1159-01	0,125
Haagse Voetbalvereniging Laakkwartier	1167-01	3,125
Toneelvereniging ADO en DVS	1000-01	0,500
W.H. Tassel	0839-01	
Vereniging van Administrateurs van Bedrijven	0929-01	1,000
Collectie P. van der Harst jr.	1535-01	0,125
Residentie Bachkoor	1007-01	0,375
ANJV/CPN	1101-01	0,375
Vereniging voor kamermuziek	0766-01	0,625
Cornelis van der Sluys	0823-01	2,000
Orkestvereniging Musica	0728-01	1,500
Wieteke van Dort	1107-01	1,625
Stichting Haagse Hogeschool	1291-01	3,000
Stichting Vrouwen tegen Sexueel Geweld	1110-01	0,250
N.V. Maatschappij de nieuwe Haagsche (Drukkerij Smits)	0765-01	1,750
Familiearchief Voorhoeve en aanverwanten	1477-01	3,125
Stadsgewest Haaglanden	1485-01	55,250
Paard van Troje	1436-01	1,750
Professor Lorentzschool	0873-01	0,375
Stichting Lager Algemeen Voortgezet Onderwijs (LAVO)	0879-01	0,125
Vereniging Justitieel Klachtenbureau	0887-01	2,375
Stichting Hofstads Jeugdorkest	0830-01	2,500
Pacifistisch Socialistische Partij, afdeling Den Haag en Wassenaar	0878-01	0,750
Collectie van Vollenhoven/ Plateelbakkerij Rozenburg	1127-01	0,125

Naam archief	Beheersnummer	Omvang in m ¹
Vrouwenhuis, Blijf van mijn Lijf, Vrouwensteunpunt, Vrouwen tegen Seksueel geweld, Werk voor Vrouwen	0936-01	1,125
Drukkerij S. Lankhout & Co.	0894-01	0,375
Destilleerderij De Ooievaar	1179-01	0,125
Sportvereniging Quick Steps	1397-01	4,000
Bestuur van het Boekenfonds	0885-01	0,010
Commissie van toezicht op de Visserijschool en de Zeevaartschool	0886-01	0,125
Nederlandsche Bakkers Gezellenbond, afdeling 's-Gravenhage	1144-01	0,125
Voetbalclubs Holland Sport, ADO en DWS	1063-01	0,125
Boekhandel De Atlas	0927-01	2,250
Wim Willems	1363-01	0,375

Archieven van het NMI

In 2018 zijn er gegevens van 650 archieven geupload naar archieven.nl. Hierbij zijn alle gegevens op het gebied van openbaarheid toegevoegd. Er werd gewerkt aan de inventarisaties van twee archieven, te weten:

- Simeon ten Holt
- Jurriaan Andriessen

Verder zijn er zes inventarissen gecorrigeerd en zijn de locaties van grote formaten in de depots opnieuw in kaart gebracht.

En enkele stukken uit het archief-Theodora Versteegh werden in bruikleen gegeven aan het Museon, voor de tentoonstelling *'De onderduikkinderen van Tante Zus'* over Ru Paré. Een tweede bruikleen betrof stukken uit het archief van de Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis, enkele stukken uit de archieven van Daniël F. Scheurleer, Johan C. Boers en Eduard Reeser voor de tentoonstelling *'Van Sweelinck tot Diepenbrock. 150 jaar Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis'* in de Universiteitsbibliotheek Utrecht.

Nieuwe archieven en collecties NMI

Simeon ten Holt (1923-2012), componist. Muziekhandschriften, gedrukte muziek, dagboeken, correspondentie, administratieve bescheiden, lesmateriaal, programma's, knipsels, beeld- en geluidsmateriaal. Bevat ook materiaal mbt de Werkgroep Bergen Hedendaagse Muziek.

Aanvullingen op archieven en collecties

- Jurriaan Andriessen: muziekhandschrift
- Henk Badings: omvangrijke aanvulling (24 meter) met dagboeken en agenda's, correspondentie, lezingen en geschriften, knipsels en artikelen, publicaties, programma's, gedrukte muziek en muziekhandschriften, beeld- en geluidsmateriaal
- Willem Frederik Bon: muziekhandschrift
- Cor Kee: muziekhandschriften, gedrukte muziek, grammofoonplaten
- Tilly Koenen: correspondentie
- Bertus van Lier: omvangrijke aanvulling (7 meter) met betekende muziek en literatuur
- Willem Mengelberg: oorkonde 1e communie 1883
- Arnold Schalker: muziekhandschriften
- Peter Schat: muziekhandschriften
- Hans Schouwman: muziekhandschriften, betekende muziek, documentatie
- Europees Skrjabin Genootschap: correspondentie

Archieven van het gemeentearchief Leidschendam-Voorburg

In 2018 werd er aan drie archieven van Leidschendam-Voorburg gewerkt, te weten:

- het Oud Archief Voorburg tot 1813.
- het archief van het Gemeentebestuur van Voorburg en haar rechtsvoorgangers over de periode 1814 – 1928.
- het charterarchief van Leidschendam-Voorburg

Er zijn twee archieven toegankelijk gemaakt:

- De bevolkingsregistratie gemeente Voorburg over de periode 1860 – 1939.
- De Burgerlijke Stand van de gemeente Voorburg over de periode 1811-1967, in totaal 38 meter.

Charters

Afgelopen jaar heeft het restauratieatelier 79 charters, gevinkt en verpakt. De charters zijn onderdeel van het Leidschendam archief met het Beheersnummer 5270-01. Het betreft grossen van akten van transport, grossen van akten van hypotheek en akten van octrooi voor het heffen van rantsoenenpenningen ten behoeve van een kerk en school. Door de vakkundig behandeling van het restauratieatelier kunnen de charters op de studiezaal geraadpleegd worden.

Na de vondst van de handtekening van Johan van Oldenbarneveldt in 2017 werden in 2018 de handtekeningen van Stadhouders Maurits en raadspensionaris Johan de Witt op charters aangetroffen.

Bibliotheek Haags Gemeentearchief

De bibliotheek heeft in 2018 boeken en tijdschriften over de stad Den Haag aangeschaft of geschonken gekregen. De beschrijvingen in de bibliotheekcatalogus van de handschriftencollectie zijn aangevuld met relevante informatie daar waar deze ontbrak of verbeterd moesten worden.

Aan de Geschiedkundige Vereniging Die Haghe is een literatuurlijst geleverd met publicaties over Den Haag die verschenen zijn in 2017. Deze literatuurlijst is opgenomen in het *Jaarboek Die Haghe 2018*. Onderzocht is of er een mogelijkheid bestaat om publicaties uit de bibliotheekcatalogus digitaal vanuit de studiezaal aan te vragen. Dit heeft nog niet tot het gewenste resultaat geleid.

DIE HAGE PRIJS

In 2018 werd de jury voor de Die Haghe prijs door de medewerkers van de bibliotheek van het HGA ondersteund. De jury las een groot aantal boeken, waarna een shortlist werd samengesteld van drie boeken. Deze prijs wordt al sinds 1970 toegekend op initiatief van de Geschiedkundige Vereniging Die Haghe en de Vrienden van het Haags Historisch Museum. De vakjury van 2018 werd gevormd door: prof. dr. Jan Hein Furnée, mw. Henriette van Aartsen- Warsen en de gemeentearchivaris Ellen van der Waerden als juryvoorzitter.

De uitreiking van de Die Haghe Prijs vond plaats op donderdag 1 november 2018 in de Glazen Zaal van de Portugese Synagoge aan de Prinsessegracht. Professor Herman Pleij mocht de winnaar bekend maken: *Diaconie: vijf eeuwen armenzorg in Den Haag* van Jurjen Vis († 19 juli 2019). Naast eeuwige roem ontving hij € 5.000. De andere genomineerde boeken waren: *Ridder zonder vrees of blaam: het leven van George Maduro 1916-1945* van Kathleen Brandt-Carey en *Hollands Spoor: een koninklijk treinstation; kathedraal van de techniek* van Koos Havelaar.

Aanwinsten Bibliotheek

Boeken (Bibliotheek HGA) acquisitie	58
Boeken (Bibliotheek HGA) schenkingen	71
Tijdschriftabbonnementen (Bibliotheek HGA)	72
Plaatselijke kranten, verenigingsbladen e.d.	232
Bibliotheek gemeentearchief Leidschendam-Voorburg	11



Tijdschrift Mondain Den Haag 1927-1931
(voorzijde van één van de nummers)

Bibliotheek Nederlands Muziek Instituut

De bibliotheek van het Nederlands Muziek Instituut schafte 130 boeken aan en kreeg een zestal grote en kleinere schenkingen in 2018. In totaal werden 392 boeken, bladmuziek en 2.607 exemplaren beschreven. Er werden 7 IBL aanvragen verwerkt en op de studiezaal werden 397 boeken aangevraagd. 33 informatieverzoeken werden afgehandeld.

Bijzonder onder de schenkingen is de collectie van priester, dirigent, componist en musicoloog Jan Valkestijn. Deze collectie bevat een aantal indrukwekkende oude banden met Gregoriaanse gezangen. Een fraaie uitgave uit de verzameling is bijvoorbeeld het 'Antiphonale Romanum juxta breviarium ex decreto sacro-sancti concilii tridentini restitutum a Clementi VIII. pont. max., 1786.



2 afbeeldingen van oude banden Gregoriaanse gezangen: Antiphonale Romanum juxta breviarium ex decreto sacro-sancti concilii tridentini restitutum a Clementi VIII. pont. max., 1786

Beeld en Geluid

Waarderingsmanagement archieven en collecties

Met ondersteuning vanuit de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed is vanaf 17 september 2018 door verschillende medewerkers meegewerkt aan het project van de Quiskscan (waardemanagement), een methode voor waardemeting van verschillende onderdelen van de archieven en collecties. Met behulp van een door de RCE ontwikkelde matrix werden verschillende collectie- en archiefonderdelen geanalyseerd op hun ontwikkelpotentie en werden tevens mogelijke bedreigingen in kaart gebracht. Doel is om inzicht in de archieven en collecties te krijgen en te zien waar zich nog onderdelen bevinden, die nog verstopt zitten terwijl deze voor de bezoekers van grote waarde kunnen zijn. Anderzijds geeft dit ook inzicht in de toestand van het diverse materiaal. Het zal resulteren in een overzicht van de mogelijkheden en beperkingen van de door het HGA beheerde archieven en collecties.

Collectieplan

Eind 2018 is het collectieplan van het HGA voltooid. In dit document wordt de samenstelling, de korte ontstaansgeschiedenis, de fysieke toestand, de cultuurhistorische waardering en een bescheiden toekomstvisie beschreven met betrekking tot de verschillende collecties die door het HGA worden beheerd. Het gaat hierbij om de tekeningen en prenten, kaarten en plattegronden, de fotografie en de fotoalbums, de affiches (alle ontsloten via de Haagse beeldbank), de bibliotheekcollectie, de overige collecties ('OV's') evenals de collectie onderdelen die deel uitmaken van de twee bijzondere opdrachten die tot het taakgebied van het HGA behoren, het Nederlands Muziek Instituut en het Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg.

Affiches

Er zijn door schenkingen en aankopen weer een aantal affiches aan de collectie toegevoegd. Zo werd op 23 juni 2018 één affiche aangekocht van het Centraal Meubelmagazijn Duinoord in de Reinkenstraat van Arnold van Roessel.

Overige verzamelingen

In 2018 is het project ompakken en uitgebreider beschrijven van de collectie Schildersbrieven voltooid. Alle beschrijvingen zullen begin 2019 online terug te vinden zijn. Het ligt in de bedoeling om deze in de toekomst via een project te laten digitaliseren. Ook kwam er een aantal schenkingen binnen.

Foto's en fotoalbums

Van de Vereniging De Topografisch-Historische Atlas (VTHA) kunnen zowel erfgoedinstellingen als particuliere verzamelaars lid zijn. Een particulier lid van de vereniging liet in 2018 bij zijn overlijden een grote collectie Nederlandse topografische afbeeldingen na aan de erfgoedinstellingen die daar eventueel interesse in hadden. Het Haags Gemeentearchief nam het Haagse, Voorburgse en Leidschendamse deel van deze collectie over en kon zo de collectie verrijken met vele interessante afbeeldingen van Den Haag en omgeving. Ook werden diverse andere schenkingen en aankopen aan de collectie foto's toegevoegd.

De fotoalbumcollectie is dit jaar aangevuld met achttien albums, waarbij een aanwinst eruit springt. Het betreft een schenking van twee fotoalbums van het Chinese overwinningfeest in Den Haag, gehouden op 4 september 1945. Met dit feest vierde de Chinese gemeenschap veertien jaar verzet en de eindoverwinning op Japan. Het album bevat foto's van de herdenkingsbijeenkomst in de grote zaal van de Haagse diertuin, gevolgd door een feestelijke optocht door de binnenstad. Voor de fotoalbumcollectie is dit het eerste album dat iets van de Chinese gemeenschap in Den Haag laat zien. Samensteller van het album was een van de Chinese organisatoren van het feest.



Foto uit de particuliere schenking ontvangen via de VTVA: een handel in bouwmaterialen aan de Trekweg (nu geheten Bontekoekade) rond 1910. Identificatienummer 6.25962, aanwinstnummer 2018/166.

Muziek

Ondanks dat de haagsemuziekbank, gelanceerd in 2016, een mooie functionele website is en een platform biedt om muziek op de studiezaal te beluisteren, bereikt het niet zijn doel. Omdat de site wegens auteursrechten alleen zichtbaar is op de studiezaal en in de HIP's, blijft deze relatief onbekend en lukt het onvoldoende om de muziekcultuur beter bereikbaar/vindbaar te maken voor het grote publiek. Het vele werk dat erin zit, levert weinig op. De aanvragen voor muziek op de studiezaal zijn dan ook mondjesmaat. Dit alles heeft ertoe geleid om te besluiten www.haagsemuziekbank.nl voor onbepaalde tijd te bevroren. Tegenwoordig zijn er vele online commerciële muziek-aanbieders waar het gemakkelijk zoeken en luisteren is. Deze kanalen worden ook als eerste bezocht. Mede hierom is dan ook besloten om geen muziekaankopen meer te doen.

Film & video

Op de film- en videobank zijn weer diverse filmpjes geplaatst. Voor aanvragers, zoals Omroep West werden compilaties samengesteld. Divers filmmateriaal werd geschonken. Vooruitlopend op de nieuwe website en Beeldbank werd een film- en videomodule aangeschaft, zodat de films en video's in 2019 via dezelfde Beeldbank beschikbaar kunnen worden gesteld.



Foto uit het fotoalbum over het Chinese overwinningfeest in Den Haag, gehouden op 4 september 1945

Prenten & tekeningen en plattegronden

De collectie is dit jaar aangevuld met een drietal schenkingen. In chronologische volgorde: een tekening uit 1935 van woningen aan de Hogeweidelaan in Voorburg door een onbekende kunstenaar. Ook werd een tekening verworven met een vergezicht op Den Haag van Hendrik Heuff (1875-1945), van wie het HGA al 47 werken in bezit heeft. Tenslotte werd een selectie uit de ateliernalatenschap van Pieter de Zwart (1880-1967) verworven, broer van de bekendere Haagse School kunstenaar Willem de Zwart. Deze schenking betreft 32 tekeningen en prenten, voornamelijk van het landschap in de directe omgeving van de Valkenboslaan waar hij lange tijd woonachtig en werkzaam is geweest, maar ook een aantal Haagse portretten, veelal van familie. Met de schenking mee kwam een mapje met documenten die deels gerelateerd zijn aan de geschonken werken.

Naast de reguliere werkzaamheden aan de collectie zijn wat hand- en spandiensten verleend voor externe presentaties. Zo werden in het kader van de manifestatie 200 jaar Scheveningen badplaats een aantal oorspronkelijke tekeningen en een schetsboekje tentoongesteld op de tweede verdieping

van de Openbare Bibliotheek. Ook werden vele bruiklenen afgestaan aan het Haags Historisch Museum, meer dan doorgaans: 13 uit de atlas op een totaal aantal HGA bruiklenen van 57 voor deze tentoonstelling alleen. De keuze werd in nauw overleg tussen museum en archief gemaakt. Daarnaast werden uit de atlas nog bruiklenen verstrekt aan acht andere tentoonstellingen. Het totaal aantal uitgaande bruiklenen uit de collectie tekeningen en prenten over het jaar 2018 bedroeg 52. Voor het kerkenproject, waarin kerken in fotografie en tekeningen zullen worden vastgelegd, omdat deze de komende jaren gesloopt gaan worden of een herbesteding krijgen zijn van vier kerken de exterieurs door fotograaf Piet Gispen en de interieurs door Chris Nobels in tekening vastgelegd:

1. de Sint Theresia van het Kind Jezus aan de Apeldoornselaan 240-242;
2. de Heilige Sacramentskerk, Sportlaan 127;
3. de Pniëlkerk, Tesselsestraat 69;
4. de Valkenboskerk, Loosduinsekade 359.

Dit project loopt nog door in 2019.



Tekening van Herman Heuff

Bruiklenen uit archieven en collecties

Ook dit jaar verruilden weer veel collectieonderdelen, zoals prenten, foto's, affiches en archiefstukken, het depot voor een plek in een tentoonstelling. Zo gingen er werken naar Muzee Scheveningen, het Museon, het Haags Historisch Museum, de Mesdag Collectie, Panorama Mesdag, Museum Meermanno, Museum Hofwijck in Voorburg, de Centrale Bibliotheek Den Haag, het Nederlands Steendrukmuseum in Valkenswaard, de Universiteitsbibliotheek en het Spoorwegmuseum in Utrecht en het Joods Historisch Museum en Verzetsmuseum in Amsterdam

AVG

Ten slotte stond ook bij collecties in 2018 de implementatie van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) hoog op de agenda. De interne regelgeving werd in overeenstemming gebracht met de verordening en de in de collecties verzamelde gebruikersgegevens werden kritisch tegen het licht gehouden en aangepast waar dat nodig bleek.

Behoud

Team Duurzaamheid (voorheen 'afdeling conservering en restauratie' genaamd) geeft uitvoering aan conserverende maatregelen in de sfeer van verpakking en berging van archieven en collecties. In 2018 zijn, zoals al eerder vermeld, 79 charters gevakt en minutieus verpakt. Hierdoor kunnen deze charters nu op de studiezaal geraadpleegd worden.

Daarnaast werd er dit jaar een controle uitgevoerd op ca. 200 microfilms (rolfilms) van het notarieel archief en waar nodig gerepareerd. Schades aan diverse archiefstukken werden gerestaureerd. Ook werd een aantal collecties, zoals Pander en Van Langeraad, maar ook glasnegatieven van Douwes en negatief-films van Oppelaar herverpakt. En werd een aanvang gemaakt met het onderzoek naar de historische bouwtekeningen (ca. 2.500 stuks). Alle bruiklenen gingen door de handen van Duurzaamheid en werden ingelijst en/of verpakt.

Dit team verrichte ook hand- en spandiensten bij tentoonstellingen en presentaties, zoals standaard in De Galerij en bij de plaatsing van de banieren op studiezaal.

Nawoord

Eind 2017 sprak het HGA de wens uit de komende tijd in te willen zetten op zichtbaarheid en professionaliteit. In 2018 werd een aanvang gemaakt met het beter zichtbaar maken van de studiezaal en is ingezet op een nieuwe eigen website. Beiden lopen nog door in 2019, maar de eerste resultaten zijn positief ontvangen. Dit geeft inspiratie voor de toekomst.



Affiche Remontage